

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1165/2021
27.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Максић, адвокат из ..., против туженог „Инфраструктура железнице Србије“, Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром, из Београда, ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 170/21 од 29.01.2021. године, на седници одржаној 27.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 170/21 од 29.01.2021. године, у преиначујућем делу, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу П1 163/20 од 20.10.2020. године и **ОДБИЈА** захтев туженог да се обавезе тужилац да накнади туженом трошкове другостепеног поступка у износу од 3.414,38 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да накнади тужиоцу трошкове поступка по ревизији у укупном износу од 29.071,91 динара, у року од осам дана од пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење пресуде до исплате.

Образложење

Основни суд у Вршцу, пресудом П1 163/20 од 20.10.2020. године, усвојио је тужбени захтев тужиоца, тако што је обавезао туженог да исплати тужиоцу на име накнаде за исхрану у току рада (топли оброк) за мај, јун, јул, август и септембар 2017. године, укупан износ од 22.915,12 динара, са законском затезном каматом на одређене новчане износе и на име регреса за коришћење годишњег одмора за мај, јун, јул, август и септембар 2017. године, укупан износ од 14.944,45 динара, са законском затезном каматом на одређене новчане износе, све у року од осам дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења (све ближе одређено у изреци). Обавезао је туженог да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 45.800,00 динара, са

законском затезном каматом рачунајући од дана извршности пресуде до исплате, у року од осам дана, под претњом извршења.

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 170/21 од 29.01.2021. године, преиначио је пресуду Основног суда у Вршцу П1 163/20 од 20.10.2020. године, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да накнади тужиоцу за период од маја до септембра 2017. године, трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, са затезном каматом од дана доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате. Преиначио је решење садржано у пресуди Основног суда у Вршцу П1 163/20 од 20.10.2020. године, тако што је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова насталих у поступку пред првостепеним судом. Обавезао је тужиоца да накнади туженом трошкове поступка по жалби у износу од 3.414,38 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, са предлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење, или преиначи и обавезе тужени да накнади тужиоцу трошкове ревизијског поступка (у ревизији је истакао трошковник на име састава ревизије у износу од 12.000,00 динара и судске таксе на ревизију и одлуку по ревизији у износу од по 200.000,00 динара).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2, а у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13 - УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на основу Анекса број 8 уговора о раду од 01.02.2017. године, који је закључио са туженим „Инфраструктура железнице Србије“ као правним следбеником туженог „Железнице Србије“ АД Београд, чијом статусном променом су се поред постојећег друштва формирала још три акционарска друштва и то „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд, „Србија Воз“ АД Београд и „Србија Карго“ АД Београд. Тужени „Инфраструктура железнице Србије“ је као послодавац следбеник преузео Колективни уговор послодавца претходника „Железнице Србије“ АД из Београда. Досуђени износи првостепеном пресудом представљају месечне износе накнаде за исхрану у току рада у висини од 25% просечне месечне нето зараде по запосленом у привреди Републике према последњем објављеном податку републичког органа задуженог за статистику, а чију је висину првостепени суд утврдио према налазу и мишљењу вештака, по ком је обрачун утужених накнада трошкова извршен према Колективном уговору послодавца претходника, објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 37/95 ... 7/00 (тужба је поднета 04.02.2020. године).

Првостепени суд је у недостатку конкретне регулативе прихватио обрачун накнада за исхрану у току рада и регреса према висини која је била одређена ранијим Колективним уговором туженог, објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 37/95 и

42/99, односно применом параметара које је тужени примењивао приликом обрачуна предметних накнада, чиме се неће вршити примена неважећег општег акта, већ ће се искористити познати параметри које је тужени раније примењивао приликом обрачуна ових накнада, имајући у виду да тужени није тужиоцу исплаћивао накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у спорном периоду, па применом параметара које је тужени примењивао приликом обрачуна предметних накнада, усвојио је тужбени захтев тужиоца.

Другостепени суд је закључио да кад уговор о раду и Колективни уговор као општи акт не утврђује висину накнаде предметних трошкова (топлог obroка и регреса за коришћење годишњег одмора), већ се општим актом одређује да се они урачунавају у цену радног часа, као елементи за обрачун основне зараде, да запослени не може са успехом потраживати посебну исплату новчаних износа из ових основа, јер нема одговарајућег Колективног уговора као општег акта и инструмента за њихову конкретну реализацију. Ово зато, што је Општи колективни уговор („Службени гласник РС“ бр. 50/08 и 204/08), у смислу правила из члана 64. тог акта, престао да важи у августу 2011. године, а у утуженом периоду није закључен нови Општи колективни уговор. Затим, да за разлику од садашњег законског решења, накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора према Закону о радним односима („Службени гласник РС“ бр. 55/96 ... 43/01) нису имали карактер зараде дефинисане одредбом члана 63. тог закона, већ других примања из члана 71. закона, на које се плаћају порези и доприноси, па висина утуженог потраживања из ових разлога не може бити одређена применом параметара утврђених Колективним уговорима послодавца претходника туженог, који су били на правној снази у време важења назначеног Закона о радним односима, као и да околност да висина трошкова за исхрану у току рада противно правилима из члана 118. став 2. закона није вредносно исказана, не представља разлог на који запослени може са успехом тражити исплату ових трошкова.

Међутим, основано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда, на који законски разлог овај суд и пази по службеној дужности у смислу члана 408. ЗПП, због чега је другостепена пресуда преиначена и одбијена жалба туженог.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) је прописано да, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то: за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин, а тачком 6. овог става, за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом става 2. овог члана, да, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу.

Анексом Колективног уговора „Железнице Србије“ из 2006. године, одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора из 2002. године, којим је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 6. Анекса, као и одредбама члана 57. став 1 и 2. Колективног уговора из 2015. године прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнада регреса за годишњи одмор, сведена на један радни час.

Како је од 01.01.2006. године запосленима дато законско право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора без прописивања висине истих, то је послодавцима остављена могућност да својим актима утврди висину тих накнада. Висина накнада трошкова на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Према томе, тужилац може потраживати накнаду у нето износима утврђеним на основу обрачуна, применом параметара из раније важећег Колективног уговора ЈЖТП („Службени гласник РС“ број 37/95 и 42/99), дакле, применом параметара који су раније примењивани приликом обрачуна ових накнада, због чега је првостепени суд правилно усвојио тужбени захтев тужиоца.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, одбијен је захтев туженог да се обавезе тужилац да накнади туженом трошкове другостепеног поступка у износу од 3.414,38 динара, док је обавезан тужени да накнади тужиоцу трошкове поступка по ревизији и то полазећи од вредности предмета спора побијаног дела у износу од 37.859,57 динара, као главног захтева и то према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 121/12) на име састава ревизије у износу од 12.000,00 динара и према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94 ... 95/18), на име таксе на ревизију у износу од 6.828,764 динара и таксе на пресуду по ревизији у износу од 10.243,146 динара, све укупно 29.071,91 динара, на основу члана 153. и 154. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 416. став 1. и 165. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**